www.foaia.hu | foaia@foaia.hu | www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

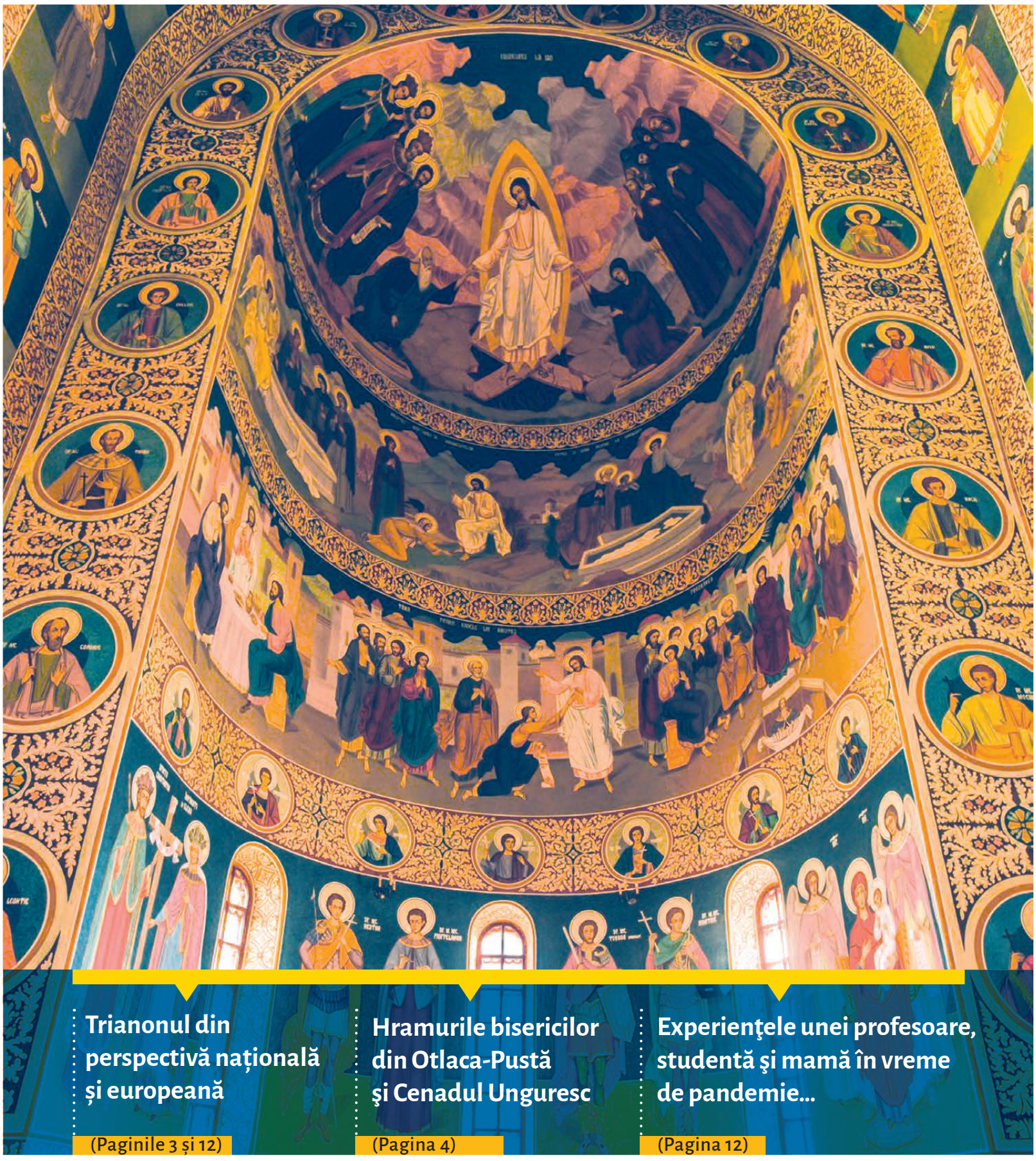
FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR.23

Vineri,
5
IUNIE
2020

9 771418 834006 20023

Trianonul din perspectivă națională și europeană

(Paginile 3 și 12)

Hramurile bisericilor din Otlaca-Pustă şi Cenadul Unguresc

(Pagina 4)

Experienţele unei profesoare, studentă şi mamă în vreme de pandemie...

(Pagina 12)

Calendar ortodox

8 iunie, luni, (†) Sf. Treime
9 iunie, marți, Sf. Chiril al Alexandriei; Sf. Mc. Tecla, Mariamni, Marta, Maria și Enata
10 iunie, miercuri, Sf. Sfințit Mc. Timotei, Ep. Prusiei; Sf. Mc. Alexandru și Antonina
11 iunie, joi, Sf. Ap. Bartolomeu și Barnava; Sf. Ier. Luca, arhiep. Crimeii
12 iunie, vineri, Sf. Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul
13 iunie, sâmbătă, Odovania praznicului Pogorârii Sf. Duh; Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, Ep. Levcosiei din Cipru
14 iunie, duminică, Sf. Prooroc Elisei; Sf. Metodie, Patr. Constantinopolului; Sf. Cuv. Iulita (Lăsatul secului pentru Postul Sf. Ap. Petru și Pavel). Duminica I după Rusalii (a Tuturor Sfinților)

Omul săptămânii

Iosif Vulcan

În ziua de 5 iunie s-au împlinit 155 de ani de când, Iosif Vulcan, în anul 1865, pune la Pesta temeliile unei reviste, cu numele „Familia". Misiunea acesteia era de a răspândi cultura română în Ungaria și Transilvania.

Publicistul și scriitorul român, Iosif Vulcan s-a născut în anul 1841, la Holod, în Bihor, într-o familie greco-catolică. Studiile primare le urmează în comuna Leta-Mare, unde se mută familia lui în 1844. Din 1851 învață la Gimnaziul Premonstratens. La sfatul tatălui său, se înscrie la facultatea de drept a Universității din Budapesta. Cariera de avocat însă nu-l satisface, pe el îl interesa mai mult literatura. Primele lui încercări literare sunt publicate în „Federațiunea", patronată de Alexandru Roman. În luna iunie a anului 1865, Iosif Vulcan scoate primul număr al revistei „Familia". Intenția lui Vulcan de a edita o revistă culturală și literară proprie datează de la începutul activității sale gazetărești. În 1865, când fondează revista „Familia", Vulcan avea doar 24 de ani. După 15 ani de apariție la Budapesta, în primăvara anului 1880, decide să mute redacția Familiei la Oradea. Iosif Vulcan a condus revista „Familia" timp de 42 de ani. Multe personalități renumite au debutat și au colaborat la „Familia". Aici debutează în 1865 și Mihail Eminovici, pe care Vulcan l-a botezat Eminescu. Vulcan era și autor de poezie, proză, teatru, traducător din literatura străină.

Iosif Vulcan a fost ales membru corespondent al Academiei Române din 1879 și membru titular din 1891. Se stinge din viață în 1907, la Oradea.

Poza săptămânii

Așa s-au salutat pe 26 mai, la București, miniștrii de externe ai României și Ungariei, Bogdan Aurescu și Szijjártó Péter

Pe copertă: Cu ocazia Rusaliilor – Biserica ortodoxă „Pogorârea Sf. Duh" din Alba Iulia

Ungaria menține restricțiile de călătorie pentru România

Foto: politiadefrontiera.ro

Ungaria menține restricțiile de călătorie pentru România și Ucraina, potrivit unui membru al comitetului operativ pentru combaterea epidemiei de COVID-19 din Ungaria, transmite MTI. Persoanele care sosesc din România sau Ucraina și vor să rămână pe teritoriul Ungariei trebuie să stea 14 zile în carantină, a declarat, sâmbătă, într-un briefing de presă, *Lakatos Tibor*.

Ungaria anunță că analizează situația epidemiologică din fiecare stat vecin înainte de luarea unor decizii de relaxare a măsurilor impuse la trecerea frontierelor. Deocamdată, autoritățile de la Budapesta mențin restricțiile pentru România și Ucraina.

Ungaria permite, în prezent, cetățenilor români să tranziteze teritoriul său pe trasee stabilite și pot intra în această țară în anumite condiții și lucrători transfrontalieri și cei care prestează activități sezoniere în agricultură. Pot intra în Ungaria și cetățenii români care au drept de ședere în această țară și prezintă documente cu datele referitoare la adresă, dar trebuie să stea în autoizolare 14 zile.

Lakatos a avertizat că epidemia nu a luat sfârșit și le-a cerut concetățenilor săi să respecte în continuare distanțarea socială în timpul vacanțelor și al deplasărilor interne.

Concurs de Ziua Iei

Grupul de Facebook „Români în Ungaria" a lansat un concurs online pentru toți componenții grupului. Premiul concursului este o ie românească, cusută manual de un artist român din Ungaria. Participanții la concurs trebuie să îmbrace o ie, să-și facă o poză cu ea și să trimită fotografia pentru albumul de concurs, album vizibil doar în grupul „Români în Ungaria". Cei care nu au o ie, pot participa la concurs cu un proverb sau o zicală românească. Proverbul trebuie să fie scris pe o foaie A/4, împreună cu textul „Grup Români în Ungaria", după aceea proverbul trebuie fotografiat și fotografia se încarcă în album.

Câștigătorul va fi decis prin tragere la sorți, în data de 24 iunie, atunci când sărbătorim Ziua Iei Românești. Tragerea la sorți se va desfășura în direct, în cadrul grupului, prin transmisie video. După anunțarea câștigătorului acesta va fi pus în legătură cu artistul care lucrează ia, astfel încât să-i comunice mărimea și culoarea dorită. De asemenea, câștigătorul va trebui să aleagă dacă ia este pentru copil, femeie sau bărbat. După comunicarea preferințelor, timpul estimat pentru artist să coasă ia este de aproximativ 15 zile.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Trianonul din perspectivă națională și europeană

„Istoria nu se repetă, la vechile întrebări trebuie găsite răspunsuri noi.”
(Galántai József)

Antecedente istorice

Ungurii, între 896–1541, au jucat un rol important în centrul Europei. În 1541, Regatul ungar, întemeiat în 1000 de Sf. Ștefan, este ocupat parțial de turci, iar după 150 de ani de stăpânire otomană ajunge sub dominație astriacă. În 1848, ungurii își încep lupta pentru independență națională fără să izbutească. În 1867 se înființează Austro-Ungaria, care nu a fost de lungă durată, căci, la sfârșitul Primului Război Mondial, este dezmembrată în urma războiului pierdut. Se constituie Ungaria trianonică, statornicită prin Tratatul de pace de la Trianon. Statul ungar, guvernat de Horthy Miklós, a răspuns cu o politică de recuperare a teritoriilor pierdute și cu o politică de maghiarizare a minorităților naționale rămase pe teritoriul său. Tendințele revizioniste, după izbânzi vremelnice, au eșuat. După al Doilea Război Mondial și, mai ales, după căderea regimului socialist, apare deviza: *teritoriul a fost pierdut, națiunea însă a rămas*. Astfel,

politica de solidaritate națională este dominantă de o bună vreme în Ungaria contemporană.

Din 2004, Ungaria este membră a Uniunii europene. Procesul de integrare europeană presupune, însă, acceptarea valorilor politice și morale ale Occidentului, implicit o atitudine obiectivă față de factorii istorici care au pricinuit tragedia națională a ungurilor la sfârșitul Primului Război Mondial, adică la Trianon, punctul de plecare al discursului nostru.

Confruntarea cu trecutul, inclusiv cu politica față de naționalități, trebuie să pornească de la 1848 și 1867, când atât aristocrația și nobilimea ungară și austriacă au zădărnicit conviețuirea echitabilă cu celelalte popoare din Imperiul austro-ungar.

Trianonul constituie și azi o problemă pentru ungurii care nu-și cunosc bine istoria,

nu-și asumă politica discriminatorie a înaintașilor și consecințele războiului declanșat împreună cu Curtea vieneză. Scopul lor, acum, în cadrul Uniunii Europene, este nobil: salvarea fraților rămași în afara granițelor Ungariei trianonice.

*

La 4 iunie 2020 se împlinesc 100 de ani de la semnarea Tratatului de pace de la Trianon. În 2010, data de 4 iunie a fost denumită Ziua Solidarității Naționale. Aceasta însemnă că Budapesta „nu uită”, iar în tratarea și coordonarea intereselor naționale dorește să atribuie și în viitor un rol important ungurilor rămași în afara granițelor, implicit tragediei naționale sanctificate la Versailles, care a pus capăt nu numai Monarhiei austro-ungare ci și Ungariei istorice, nimicind o iluzie națională de mai multe veacuri, iluzie pe care păturile superioare ungare o nutreau față de recuperarea imperiului de odinioară.

Trianonul strivește această speranță și deschide o altă epocă în istoria națiunii maghiare, epoca de prezervare a valorilor lingvistice și culturale care au mai rămas în statele succesoare, adică a unei națiuni-diasporă.[1]

Germenii acestei politici de reunificare națională apar în discursul politic din Ungaria spre sfârșitul erei socialiste (1980). În privința modalităților de implementare ale acestei politici nu există nici acum consens național, cum nu a fost nici în trecut, problema națională fiind interpretată în chipuri diferite. În timpul schimbării de regim politic, primul guvern de scurtă durată (1989–1990), în fruntea căruia a stat Németh Miklós, ridică politica față de naționalități la rangul de politică de stat. Proiectul acestei politici: păstrarea și întărirea identității naționale a națiunilor din Bazinul carpatic trebuie garantate prin o *politică guvernamentală transfrontalieră*. Principiul de bază: asigurarea menținerii *națiunii culturale* indiferent de frontierele statale, *recunoașterea despărțirii cetățeniei de identitatea națională*. Un alt principiu: cetățeanul loial al statului în care trăiește poate fi și membrul unei națiuni culturale dintr-o altă țară. Încă un principiu: pentru menținerea identității naționale a minorităților etnice, statele din Bazinul carpatic asigură aceleași condiții.[2] Proiectul elaborat de istoricul Glatz Ferenc, ministrul guvernului Németh, ar fi putut deveni o reală contribuție la concilierea popoarelor în această regiune și un punct de plecare al unei noi politici naționale a statelor membre ale Uniunii Europene.

Ștafeta este preluată, cu o mare doză de încărcătură emoțională, de partidele de dreapta. Primul este premierul Antall József care, după alegerile parlamentare din 1990, spune: „Vreau să devin premierul celor cinsprezece milioane de unguri”.

(Continuare în pagina a 9-a)

Experiențele unei profesoare, studentă la masterat și mamă în vreme de pandemie

Convorbire cu Beata Condoroș Szöllősi din Jula

Perioada dintre 12 martie și 30 mai a fost una fără precedent în acest secol, au fost afectate toate domeniile de activitate umană. Lupta contra virusului COVID-19 a presupus restricții și sacrificii pentru toată lumea. Despre cum a trăit această perioadă profesoara *Beata Condoroș Szöllősi* din Jula aflăm în rândurile de mai jos, dar și despre cum a trăit ca mamă și studentă la masterat aceste vremuri. Beata Condoroș Szöllősi este și vicepreședinta Autoguvernării Românești din Jula, organizație în care împreună cu colegii săi și-au propus foarte multe activități în sprijinul comunității românești, care însă din păcate au trebuit amânate, iar altele anulate.

– Această pandemie ne-a schimbat foarte mult viața. Nu numai viața mea, ci viața tuturora. În primele zile eu m-am simțit paralizată, prin faptul că nu puteam ieși din casă. Din 16 martie „ni s-a închis lumea”, dar cea mai mare problemă a fost că nu am putut merge la școală. Ca familie, eu zic că noi am trăit câteva săptămâni cu clipe frumoase, fiindcă eram mai mult împreună, dar din cauza pandemiei, și din cauza învățământului la distanță, eu am fost pusă să stau zilnic mai mult de opt ore în fața calculatorului, și să fac ceva ce până acum nu am făcut.

Așadar, pentru mine, în ceea ce privește predarea la distanță, a fost o perioadă grea. Am doi copii, fetița mea *Hanna* are 16 ani, ea este la liceu în clasa a 10-a. Cu ea nu a trebuit să mă ocup, din acest punct de vedere, acesta a fost un avantaj, pentru că ea și-a făcut temele de casă și a învățat în ritmul ei, dar singură. *Matei*, băiețelul nostru de 7 ani este în clasa întâi și de abia acuma a învățat să citească, să scrie. Cu el a trebuit să ne ocupăm mai mult. Vă spun sincer că soțul meu s-a ocupat cu el pentru că avea mai mult timp liber decât mine.

(Continuare în pagina a 12-a)

Slujire Arhierească la Otlaca-Pustă, la Praznicul Înălțării Domnului

La Praznicul Înălțării Domnului, 28 mai, care este și hramul bisericii românești din Otlaca-Pustă, Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix, a slujit Sfânta Liturghie în această biserică, împreună cu un sobor format din pr. arhimandrit *Calinic Covaci*, paroh la Otlaca-Pustă, pr. protosinghel *Visarion Tuderici*, și arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala din Jula. Răspunsurile liturgice au fost date de maicile de la Centrul Eparhial din Jula.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte Siluan și-a exprimat bucuria de a putea reveni din nou în mijlocul credincioșilor de la Otlaca-Pustă, răspunzând invitației adresate de pr. Arhimandrit Calinic și a subliniat importanța acestei sărbători pentru creștinii din lumea întreagă, care în felul acesta se bucură împreună cu Sfinții Ucenici și Apostoli de odinioară, din cetatea Ierusalimului, la ceasul Înălțării Domnului și reiterează care este scopul final al vieții creștine și anume acela de a birui moartea și teama de moarte, împreună cu Hristos Domnul și de a avea nădejdea vieții celei veșnice, trăită în Împărăția Cerurilor și de-a dreapta Tatălui Ceresc, unde Hristos S-a dus pentru a pregăti loc celor care cred în El și Îl urmează pe cărările acestei lumi. Ierarhul i-a felicitat, de asemenea, pe pr. Arhimandrit Calinic și pe credincioșii săi, pentru grija deosebită pe care o arată față de biserica lor, care de curând s-a împodobit cu o frumoasă icoană a Sfântului Iosif cel Nou de la Partoș, așezată într-un suport special de lemn. Din anul 2012, după mai multe lucrări de restaurare efectuate la locașul de cult, acesta a dobândit și cel de-al doilea hram, pe Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș (15 septembrie), la slujba de resfințire făcută atunci, de către Ierarhului locului, Preasfințitul Părinte Siluan, împreună cu Preasfințitului Părinte *Paisie Lugojanul*, Episcopul-Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, care anterior a slujit și el în Parohia de la Otlaca-Pustă, între anii 2003–2006, ca preot misionar.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Slujire Arhierească de hramul Bisericii „Înălțarea Domnului” la Cenadul Unguresc

Praznicul Înălțării Domnului este și hramul Parohiei Românești din localitatea Cenadul Unguresc,aparținând Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Cu acest prilej, sâmbătă, 30 mai, la puține zile după Înălțarea Domnului, biserica din Cenadul Unguresc și-a sărbătorit hramul, prin Sfânta Liturghie Arhierească, săvârșită de Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix, împreună cu un sobor format din *pr. Aurel Becan*, parohul bisericii din Cenad, protopop de Seghedin și gazda acestei manifestări. Din soborul slujitor au mai făcut parte *pr. Ioan Bun*, paroh la Micherechi, *pr. Ionuț Negrău*, de la parohia Săcal, doi preoți ortodocși sârbi din Ungaria: *pr. Dalibor Milencovici*, de la Seghedin și *pr. Svetomir Milicici*, de la Desca, precum și arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la catedrala ortodoxă din Jula. Răspunsurile la strană au fost date de *pr. Marius Vidican*, din Bătania, care împreună cu ceilalți clerici și credincioși s-au bucurat de această ocazie binecuvântată, de rugăciune comună, la slujba hramului bisericii și după perioada epidemiei de coronavirus, care a impus măsuri speciale, de izolare, în lumea întreagă și care iată că au început în bună măsură să fie ridicate.

Dincolo de bucuria firească a hramului, slujirea de la Cenadul Unguresc a fost și o sărbătoare a comuniunii frățești inter-ortodoxe, între români și sârbi, care și în vremurile de început ale bisericii (între 1808, când a fost construită aceasta și până în 1872, când sârbii și-au făcut propriul lor locaș de cult), se rugau împreună.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a subliniat faptul că Înălțarea Domnului este o sărbătoare care ne privește pe toți creștinii, din toate vremurile și de pretutindeni, deoarece ne arată scopul vieții creștine, de a ne izbăvi de moarte și de a petrece veșnic, în comuniune de iubire cu Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care S-a înălțat cu Trupul Său Cel Înviat la Cer, dar și cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, în Împărăția Preasfintei Treimi, care depășește toate limitările vieții pământești și corespunde așteptărilor celor mai profunde ale oricărui om. De asemenea, Praznicul Înălțării Domnului ne învață că nu avem aici, pe pământ, cetate stătătoare, ci locul nostru este într-o altă dimensiune existențială, în Împărăția Cerurilor și de aceea și noi, prin credință, trebuie să ne înălțăm deasupra tuturor încercărilor pe care le-am putea avea în lumea aceasta și care vin de la trup, de la diavoli, dar și de la oameni.

La finalul slujbei, Ierarhul a oferit, în chip simbolic, o icoană pentru domnul *Cornel Vancsura*, din Baja, care a sprijinit financiar înlocuirea celor două uși ale bisericii, înscriindu-se, astfel, între ctitorii, miluitorii și binefăcătorii acestui sfânt locaș. De asemenea, pr. paroh Aurel Becan a adus mulțumire Ierarhului și celorlalți clerici pentru slujirea de hram de la Cenadul Unguresc, dar și credincioșilor și oficialităților care au participat la slujbă, ca în fiecare an și celor care l-au sprijinit în organizarea hramului.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

LECȚII LA DISTANȚĂ

Învățământ românesc la distanță pentru toate generațiile (10)

Continuăm și în această săptămână lecțiile la distanță pentru toate generațiile de elevi. Rubrica din această săptămână o începem cu un apel lansat de Filiala din Seghedin a Institutului Cultural Român Budapesta, referitor la un concurs de poezie pentru copii.

În realizarea lecțiilor din această săptămână ne-au venit în ajutor: *dr. Florin Cioban*, de la Catedra de Română din Budapesta și profesoara *Anca Stan* de la Școala Generală Română din Bătania. Le mulțumim!

Așteptăm în continuare colaborarea învățătorilor sau profesorilor, care doresc să contribuie la îmbunătățirea acestor pagini de ziar, dedicate copiilor și tinerilor români din Ungaria.

E.Ș.

Concurs de poezii în limba română, prin corespondență, destinat elevilor, cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, Filiala Seghedin a ICR Budapesta organizează în perioada **1–22 iunie 2020** un concurs de poezii în limba română, prin corespondență, destinat elevilor cu vârste cuprinse între 12–18 ani, de la cinci instituții de învățământ cu predare în limba română, din Ungaria.

Vor participa elevi de la: Liceul și Școala generală română „Nicolae Bălcescu” din Jula, Școala generală română din Micherechi, Școala generală română din Aletea, Școala generală română „Lucian Magdu” din Bătania, Școala generală română din Chitighaz.

Ideile în jurul cărora trebuie concepute poeziile, pentru a fi eligibile sunt:

#Totul va fi bine, #Dor de natură, #Casa ca univers, #Prietenie, #Nostalgie

MODUL DE ORGANIZARE A CONCURSULUI

Perioada de desfășurare: 1–22 iunie 2020

- în perioada 1–15 iunie 2020, participanții vor expedia lucrarea aleasă pentru concurs la adresa e-mail: **bogdan.geana@icr.ro**;
- pentru concurs este eligibilă **o singură lucrare, în limba română**, din partea fiecărui participant;
- pot participa elevi de la instituțiile sus menționate, cu **vârsta cuprinsă între 12–18 ani, rezidenți în Ungaria.**
- la concurs vor fi acceptate poezii în limba română, de **maxim 3 strofe, în picior metric sau vers alb**, în format word;
- poeziile trebuie să fie elaborate în contextul situației continuării activităților educative a copiilor/elevilor acasă și a prevenirii infectării cu COVID-19, respectând ideile enunțate;
- fiecare lucrare prezentată va conține, în partea dreaptă jos: numele, prenumele, vârsta și unitatea de învățământ din care face parte;
- concursul online va putea fi urmărit pe adresa de Facebook a Filialei Seghedin a ICR Budapesta: https://www.facebook.com/Szegedi Roman Kulturalis Intezet, începând cu data de **16 iunie**. Poezia cu cele mai multe like-uri va fi recompensată cu ***Premiul de popularitate***;
- numele câștigătorilor va fi făcut public de către Filiala Seghedin a ICR Budapesta la data de **22 iunie 2020**, pe pagina oficială de Facebook, iar poeziile premiate vor fi publicate în paginile revistei „Foaia românească”.

OBIECTIVELE CONCURSULUI

- promovarea talentelor literare;
- stimularea imaginației și a creativității;
- valorificarea folosirii expresiei literare în limba română.

CRITERIILE DE APRECIERE A LUCRĂRILOR

- originalitate în tratarea temei;
- calitatea exprimării literare;
- calitatea mesajului vizual;
- ingeniozitatea structurilor lexicale;
- profunzimea sensurilor.

OBLIGAȚIILE CONCURENȚILOR

- Poeziile trimise trebuie să aparțină concurenților și trebuie să se încadreze în tematica concursului. Organizatorul nu își asumă răspunderea pentru nicio poezie însușită în mod ilegal de către concurenți.

PREMIEREA

Autorii celor mai bune lucrări vor fi anunțați online la data de 22.06.2020 prin mesaj personal email, iar lucrările premiate vor fi postate pe pagina de Facebook a Filialei Seghedin a ICR Budapesta.

Premiile vor fi expediate prin poștă și vor consta în cadouri și materiale promoționale, în funcție de importanța premiului.

Cele mai reușite poezii vor face obiectul unui cenaclu literar, cu participarea autorilor, eveniment organizat la o dată ce urmează să fie stabilită, în conformitate cu deciziile privind relaxarea socială și reglementările normelor de distanțare socială.

LECȚII LA DISTANȚĂ

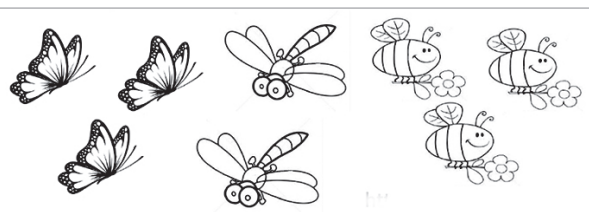

GRĂDINIȚĂ

Matematica pentru cei mai mici

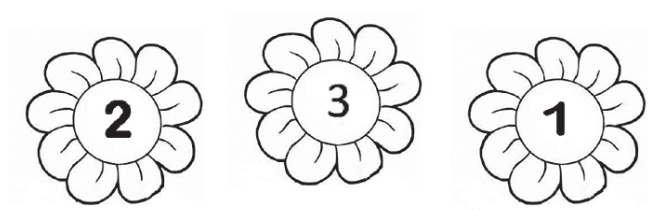

Colorează prima și a treia albinuță!

Formează prin încercuire mulțimi de elemente de același fel!

Trasează linii de la fluturaș la floarea corespunzătoare în funcție de cifră!

ȘCOALA GENERALĂ

GRAMATICĂ

Mici clarificări: *Conjuncția*

Conjuncția este partea de vorbire neflexibilă care *leagă două părți de propoziție* sau *două propoziții de același fel*, ori ***o propoziție secundară de o propoziție*** pe care o determină.

După formă conjuncțiile pot fi:

a) simple: *și, dar, iar, însă, sau, ori, fie, dacă, de, că* etc.;

b) compuse: *ca să, ci și, încât să, fiindcă* etc.

a) Suflă un vânt rece și aspru.

b) Noi săpam, *dar* ceilalți plantau flori.

c) M-a rugat *să*-l aștept *dacă* va întârzia.

În primele două enunțuri conjuncțiile stabilesc un ***raport de coordonare*** între *părți de propoziție de același fel* (a – atribute adjectivale) ori *între două sau mai multe propoziții de același fel* (b). Acestea sunt **conjuncții coordonatoare**.

În enunțul c) *să* și *dacă* stabilesc un ***raport de subordonare*** și sunt **conjuncții subordonatoare**.

Conjuncțiile subordonatoare stabilesc un *raport de subordonare* între o propoziție secundară și propoziția de care aceasta depinde. Propoziția de care depinde o propoziție secundară se numește propoziție *regentă*.

După raportul sinctactic stabilit, conjuncțiile sunt:

- coordonatoare: *și, nici, dar, însă, ci, or, fie, ori, sau, deci, așadar;*

- subordonatoare: *de, să, dacă, ca să, fiindcă, deoarece, întrucât, că, deși.*

Conjuncția *nu îndeplinește funcție sintactică*.

Locuțiunile conjuncționale

Locuțiunile conjuncționale sunt grupuri de cuvinte cu înțeles unitar și cu rol de conjuncție. În componența locuțiunilor conjuncționale intră obligatoriu:

- o conjuncție (că, să, ca să, dacă) sau o altă parte de vorbire cu valoare de conjuncție (pronume relativ sau adverb relativ) și:

* un adverb: *măcar că, măcar de, chiar dacă, îndată ce* etc.;

* o prepoziție: *pentru că, pentru ca să, pe lângă că, fără (ca) să* etc.;

* unul sau mai multe substantive cu propoziție: *în caz că, de vreme ce, în vreme ce, ori de câte ori* etc.

Exerciții

1. Subliniați conjuncțiile și arătați felul conjuncțiilor după alcătuire.

a) „Ca să nu mai rămâie repetent și anul acesta, mam'mare, mamițica și tanti Mița au promis tânărului Goe să-l ducă în București de 10 mai." (Ion Luca Caragiale – *„D-l Goe ..."*)

b) „Văzând că încep să îmbătrânească și că unele din ele nu o să mai aibă puterea să se întoarcă de două ori înapoi, păsările au ținut sfat laolaltă și s-au hotărât să zidească un palat."
(Tudor Arghezi – *„Piatra pițigoiului"*)

2. Construiți o propoziție în care conjuncția coordonatoare *și* să lege două atribute.

3. Construiți o propoziție în care conjuncția coordonatoare *sau* să lege două complemente.

4. Încercuiți conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale și apoi transcrieți-le în căsuța corespunzătoare:

a) „Câinii se opriră zăpăciți în cale și, (...) după ce descălecară și ceilalți doi oameni, începură să-i mai slăbească."
(Ioan Slavici, *„Moara cu noroc"*)

b) „Cănuță răsuflă adând, ca și cum ar fi răsuflat întâia oară."
(Ion Luca Caragiale, *„Cănuță om sucit"*)

c) „Ori de câte ori mă găsesc în fața priveliștelor mari ale naturii liniștite, mă cuprinde numaidecât (...) melancolia."
(Calistrat Hogaș, *„Singur"*)

Conjuncții	Locuțiuni conjuncționale

5 . Alcătuiți propoziții în care să folosiți următoarele locuțiuni conjuncționale: *măcar că, de vreme ce, în caz că, fără să, ca și când*.

Dr. habil. Florin Cioban, Catedra de filologie română, ELTE Budapesta

LECȚII LA DISTANȚĂ

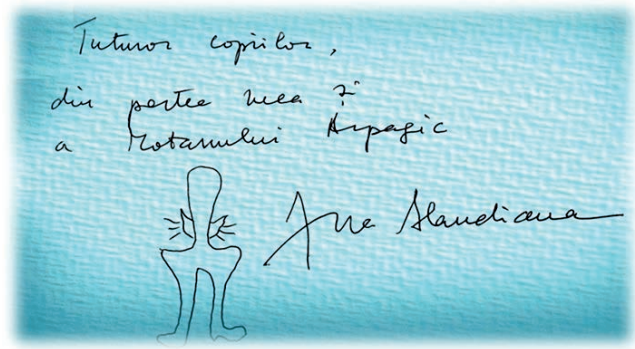

LITERATURĂ

Analiza poeziei „Scrisoare” de Ana Blandiana

OTILIA VALERIA COMAN s-a născut la Timișoara în anul 1942. În ultima clasă de liceu, a făcut un concurs cu colegii: cine găsește cel mai grozav pseudonim. Așa a devenit ANA BLANDIANA. Apoi s-a mutat la casă, unde s-a îndrăgostit de un pisic slăbuț, numai ochi și codiță, pe care l-a botezat Arpagic și despre care a scris o mulțime de poezii. Motanul Arpagic, cel mai vestit motan, este eroul mai multor cărți pline de fantezie și umor: Întâmplări din grădina mea (1980), Alte întâmplări din grădina mea (1983), Întâmplări de pe strada mea (1988), Cartea albă a lui Arpagic (1998).

SCRISOARE
de Ana Blandiana

Mult stimate astru auriu,
Sau, mai simplu, dragă soare,
M-am hotărât să-ți scriu
O scrisoare.

Nu c-aș ști să scriu cine știe ce –
De ortografie mă apucă frica
Și mama, când e supărată, zice
Că scriu mi-au ca pisica –

Dar am aflat
Că numai și numai de tine
Depinde cu adevărat
Vacanța și vara cât ține.

De aceea m-am hotărât,
Stăpân al vacanțelor școlărești,
Să te conving să o lungești
Cât de cât;

Să mai stai vreo două luni pe loc,
Să rămână vara neschimbată,
Iar de-ți va fi greu, ca răsplată,
Iarna poți să nu mai vii deloc.

(Oricum, iarna tu știi doar să strici,
Să ne moi ghețușul, să topești nămeții,
Când apari tu, nu se poate nici
Să mă bat cu bulgări cu băieții!)

Sau și mai grozav ar fi – știi cum? –
Să ține vacanța-acum vreo zece ani...
Pentru școală, iarnă, frig, oricum
E destulă vreme când vom crește mari.

Sigur, tu poți să alegi oricare
Dintre căile de care eu îți scriu,
Doar să crească puțintel vacanța mare
Și să-nceapă școala mai târziu.

Tare-aș vrea să știu ce-o să urmezi,
Dar cum sper că te-am convins un pic,
Îți aștept răspunsul și semnez
Eu și cu pisoiul Arpagic.

Vocabular

pseudonim – nume inventat, pe care unii artiști îl aleg în locul numelui lor adevărat;
autograf – text scris de mâna autorului;
stimabile – stimate;
astru – stea, corp ceresc;
cât de cât – puțin;
ortografie – ansamblu de reguli care stabilesc scrierea corectă;
arpagic – bulb mic de ceapă, obținut din sămânță, și din care plantat se obține ceapa.

De reținut!
Poezia Scrisoare de Ana Blandiana are un conținut ,,jucăuș”, tema abordată este una simplă (vacanța), subietul este menit să trezească interesul. Un copil scrie o scrisoare prin care dorește să obțină de la Soare, zeul suprem, mai multe zile de vacanță. Părtaș la redactarea scrisorii este și pisoiul Arpagic. Autoarea folosește adresarea directă: „Mult stimate astru auriu, / Sau, mai simplu, dragă Soare.” Vocabularul textului liric este simplu. Poezia impresionează prin simplitate, sinceritate și umor.

Să scriem corect!

mi-au: Colegii **mi-au** trimis o scrisoare. (**au** trimis **mie**)
miau: Pisica face **miau**!

c-aș: Cred **c-aș** citi. (**că** aș **citi**)
caș: Am cumpărat un kilogram de **caș.**

Completează textul!

Titlul poeziei este_____.
Autoarea poeziei este _____.
Poezia are _____ strofe și fiecare strofă are _____ versuri.
Poezia este scrisă pentru _____, deoarece personajul principal este un _____ iar subiectul poeziei este lungirea _____.

a) Scrisoare, Ana Blandiana, 9, 5, copii, băiat, școlii;
b) Scrisoare, Ana Blandiana, 8, 4, copii, băiat, vacanței;
c) Scrisoare către soare, Ana Blandiana, 9, 3, copii, copil, școlii;
d) Scrisoare, Ana Blandiana, 9, 4, copii, copil, vacanței;
e) Scrisoare, Ana Blandiana, 7, 4, adulți, copil, vacanței.

Material întocmit de **prof. Anca Stan**, de la Școala generală română din Bătania

LECŢII LA DISTANŢĂ

DIN TRECUTUL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Bedeu, un sat românesc în pusta Bihorului

Localitatea se află pe teritoriul fostului județ Bihor, actualul județ Hajdú-Bihar, la nord de orășelul Biharkeresztes, și la doar 8 km de granița cu România. Cel mai apropiat oraș mare este Oradea, aflat la 25 km, tocmai din acest motiv, în ultimii ani tot mai mulți orădeni și-au cumpărat case în acest sătuleț din Ungaria.

Istoriografia maghiară menționează că pe locul satului Bedeu a existat o populație și în timpul domnitorului Árpád, fiind în proprietatea familiei Borșa. (Numele Borșa este frecvent întâlnit și azi printre românii din Bedeu.) Primele însemnări documentare sunt din anul 1552, când satul Bedeu se afla în proprietatea Episcopiei de Oradea.

Un an important în viața acestei localități este anul 1779, când toată populația a trecut la religia greco-catolică, au fondat biserica, iar din anul 1781 au început notarea matricolelor bisericești. Din păcate, cele mai vechi documente și matricole au fost distruse. După 1849 s-a produs o schimbare interesantă, preotul de atunci Ioan Bozontay a început să scrie documentele bisericești în limba română.

La mijlocul secolului al XIX-lea, Fényes Elek notează despre acest sat: „Bedeu, sat unguresc, în comitatul Bihor, la șes, la distanță de 2 mile de Oradea, după credință populația se împarte în 10 romano-catolici și 850 de persoane de rit vechi. Locuitorii sunt de origine valahă. Hotarele satului cuprind 3000 de iugăre dintre care 236 – pământ arabil, pajiște 118 iugăre, restul gospodării și sălașe, dar păduri și viță-de-vie nu se găsește. Pământul este negru și foarte roditor. Proprietarul acestora era reprezentantul Eparhiei orădene.”

Cu doar câteva decenii mai târziu, Samu Borovszky în renumitul său volum despre comitatele și orașele Ungariei notează că Bedeul ar fi un sat românesc: „Bedeu. Comună așezată la șes, cu populație valahă, de religie greco-catolică. Numărul gospodăriilor este 113, cel al locuitorilor de 630... Comuna este proprietatea Episcopiei nr. 1 din Oradea. Biserica greco-catolică a fost construită în 1845. În 1686, turcii au prădat comuna, iar pe locuitori i-au luat robi.”

După Primul Război Mondial și după trasarea noilor granițe, timp de câțiva ani, Bedeul a rămas o mică insulă românească în Bihorul unguresc, care însă nu prea avea șansele să rămână la fel. Între cele două războaie mondiale, prima dată școala (în 1922), apoi și biserica (în 1940) a trecut de la limba română la cea maghiară.

Biserica greco-catolică de azi a fost construită între 1845–1852, din donația de 40 de mii de forinți a prelatului catolic Saul din Oradea. Până atunci, greco-catolicii se rugau în vechea biserică ortodoxă. Clopotul mare al bisericii a fost donat în 1922 de către văduva lui Illés Fekete, care a fost restaurat în 1973 din donațiile credincioșilor. Pe clopotul mic se poate citi următoarele: *„Prin spetele conjugiloru Petri Jrimiatu/ Si Floriana Manicasu de nou versatu/ Si mai maritu in an. 1885 in suvenire”*. *„Gloris in excelsis de/ Sub Joanne Mága/ EM. V.A.D. parocho et canonico honor”*. (Renovat și mărit în dar cu ajutorul soților Petru Irimiatu și Floriana Manicașu în anul 1885. Glorie celui de Sus. În vremea lui Ioan Maga, paroh și canonic onorific.) În partea de jos a clopotului, în cerc scrie: *„Sunetulu celu dulce a lu tue neva conduce pre noi la cele eterne”*. (Sunetul cel dulce al tău ne va conduce pe noi la cele eterne.)

Școala confesională din sat a funcționat, pe lângă biserica greco-catolică, încă din anul 1782, având limba de predare română. Treptat, însă, cum limba română a fost exclusă din bisericile greco-catolice din Ungaria, preoții și învățătorii fiind cu toții de naționalitate maghiară, și limba română a început să fie tot mai puțin învățată și vorbită. Însă prin obiceiurile și tradițiile păstrate în familie, graiul local din Bedeu a supraviețuit, acesta fiind vorbit azi în primul rând de generațiile mai în vârstă.

Eva Șimon

În biserica greco-catolică din Bedeu azi se slujește numai în limba maghiară

O imagine tipică din satele bihorene hambarul la stradă

Bace Ciorbă și **Bace Toader** (foto: Ioan Sz. Kiss).

„Doar în lexicoane și enciclopedii, care trec în revistă și cele mai mici așezări omenești, figurează denumirea acestui mic sat bihorean. În rest, nu se știe prea multe despre el”, scria jurnalistul român Ioan Sz. Kiss în *„Calendarul românesc 1993”* despre satul său natal Bedeu. *„Dar cei care s-au născut, au crescut sau trăiesc și azi la Bedeu, consideră satul important. Locurile și întâmplările din copilărie nu se pot uita, precum nici oamenii importanți ai acelei vârste...”*

Bibliografie:

Fényes, Elek, *Magyarország geographiai szótára*, Pest, 1851

Borovszky, Samu, *Magyarország vármegyéi és városai, Bihar vármegye és Nagyvárad*, Budapesta, 1896

Nadányi, Zoltán, *Bihar-vármegye monográfiája*, Budapesta, 1938

Tamás, Edit, *Bedeu – o evaluare a legăturilor interetnice dintr-un sat românesc*, În: Lumina '96

Colta, Elena Rodica, *Românii din Bedeu – istorie oficială și tradiție orală*, În: Izvorul, nr. 20, 1999

Magyarország történeti statisztikai helységnévtára. 11. Hajdú-Bihar megye, KSH, Budapest, 1997

(Urmare din pagina a 3-a)

Trianonul din perspectivă națională și europeană

„Istoria nu se repetă, la vechile întrebări trebuie găsite răspunsuri noi.”
(Galántai József)

După moartea subită a lui Antall József (1993), Boross Péter, prim-ministru interimar, duce o politică asemănătoare, dar mai etnocentrică care, parțial, afecta și statutul naționalităților din Ungaria:

legea pentru naționalități, aprobată la 7 iulie 1993, trebuie să fie pusă în serviciul întregii națiuni maghiare, spre a deveni un model de urmat pentru statele vecine cu populație maghiară.

Acesta a fost motivul scoaterii din sfera civilă a minorităților naționale și îngrămădirea lor în sistemul de autoguvernământ. Legea oferă însă o interpretare confuză, de *relativizare a noțiunii de identitate națională*, sugerând ideea că poate fi schimbată după plac. Aplicarea ei arbitrară a dus, la români în primul rând, la conflicte între românii de baștină și ungurii sosiți din România, ba chiar, uneori, între românii originari din Ungaria și românii veniți aici după 1989.

Aceste anomalii, de care au făcut abuz și românii istorici cu o conștiință națională rugimită, schimbând cauza comunitară în interes privat meschin, au provocat noi pierderi în rândul comunității *grosso modo* asimilate și au contribuit la discreditarea politicii naționale a Ungariei.

Ce prestigiu poate avea, de exemplu, o autoguvernare „română” compusă din unguri sau dintr-o familie maghiară?

Ideea de protejare a ungurilor din țările vecine este reluată de guvernul maghiar în perioada 1998–2002. În 2001 este aprobată *legea-statut*, care oferă o mulțime de facilități de reintegrare a ungurilor din statele vecine în societatea maghiară a Ungariei, iar după 2010 se acordă cetățenie maghiară și drept de vot pentru mai bine de un milion de cetățeni străini, unguri și nu numai.

Cetățenia înseamnă exercitarea drepturilor și obligațiilor față de statul în care trăim, inclusiv dreptul de vot. În baza tradiției istorice, dreptul de vot al persoanelor cu o dublă cetățenie, chiar dacă este legală, constituie o reală controversă. Nu întâmplător, în unele state, instituția dublei cetățenii nu este tolerată. Un ins cu mai multe cetățenii și drepturi de vot? Dubla cetățenie poate fi uneori dezavantajoasă, mai ales în caz că are un caracter virtual, de unificare națională transfrontalieră și se identifică cu etnia, exact ca odinioară în Regatul ungar, în care cetățenia era cel mai eficient mijloc de omogenizare a populației multietnice. În prezent se vrea a fi liantul neamului unguresc. Numai că uneori se transformă în bumerang, căci cetățenii unui stat nu pot alcătui o autonomie administrativ-teritorială în cadrul unui alt stat, după

cum și Ungaria a respins odinioară tendințele de separare în stat a naționalităților, considerând că aceasta periclitează integritatea teritorială a statului.

Guvernul maghiar actual, conform prevederilor constituționale, duce o politică de solidaritate națională, de ținere împreună a ungurimii din țările vecine, efectuind pe teritoriul acestora investiții economice și culturale. Este, fără îndoială, o politică de invidiat pentru multe minorități naționale din Europa, dar incompatibilă cu tendințele omogenizatoare ale statelor naționale vecine, care nu sunt receptive la oferta de mai sus a guvernului ungar condus de Németh Miklós și la demersurile politice ale succesorilor săi.

Politica națională a statului ungar *per definitionem* nu se bucură de un tratament pozitiv nici din partea liberalilor occidentali, adepți ai multiculturalismului, deși concepția oferită de unguri ar putea constitui temelia unei noi modalități de abordare a problemei naționale, realizabilă, ce-i drept, nu în cadrul unor state naționale autonome, ci într-o Europă a națiunilor culturale, respectiv a regiunilor naționale, într-o formațiune statală cu granițe transparente.

Principiul coordonator al unei noi Europe nu poate fi, conform concepției occidentale dominante, un criteriu confesional sau național. Orientările confesionale și tendințele naționale au generat de-a lungul istoriei prea multe conflicte pentru a mai putea constitui liantul dintre popoare și state. Principiul ordonator propus de politicienii cu vederi liberale, cosmopolite este un principiu social, democratic, care asigură drepturile omului, normele societății deschise,[3] egalitatea de șanse a cetățenilor europeni, fără deosebire de confesiune sau origine etnică, ceea ce ar duce de altfel tot la un melting pot european, ca în cazul statelor naționale.

Alta este propunerea unor politicieni mai ales din centrul și estul Europei, catalogați în tot felul, etnocentriști, naționaliști, xenofobi etc., care țin la valorile lingvistice și culturale ale națiunilor precum și la religia creștină, ce-i drept și la suveranitatea statală. Ei sunt adepții unei Europe a națiunilor, fără să-și dea seama că din state naționale suverane nu se poate constitui un nou stat, cum ar fi de dorit. Printre aceste state se numără și Ungaria, în unele privințe și România.

Ungaria contemporană vrea să rămână un stat național puternic și suveran, România pledează pentru o Europă unită și puternică.

Disensiunea dintre cele două tabere derivă, printre altele, din interpretarea deosebită a conceptului de *națiune*. Cele mai cunoscute modele împământenite de-a lungul istoriei le oferă francezii și germanii. La francezi, *națiunea se compune din totalitatea cetățenilor*, indiferent de originea lor etnică. Deci, unitatea națională presupune în cazul acesta un criteriu politico-social și nu etnic. Națiunea germană se încheagă din toți vorbitorii de limbă germană și se bazează pe un criteriu etnic, lingvistic și cultural. Astfel, nemții indiferent de țara sau formațiunea statală în care trăiesc, aparțin aceleiași națiuni.[4] Idealul de integrare și prezervare națională se potrivește cel mai bine cu conceptul de națiune al germanilor, dar trebuie să se aibă în vedere și celălalt pilon formulat de francezi, aspectul social și economic, temelia oricărei societăți. Majoritatea țărilor occidentale a rămas la conceptul de națiune al revoluționarilor francezi, fiindcă are un caracter omogenizator. Statele din centrul și sud-estul europei la „ideologia statului național închis și centralizat”, la izolaționismul antieuropean.[5] Prin urmare, statele naționale, în privința modalității de tratare a problemei identitare a cetățenilor sunt de multe feluri, dar urmăresc același scop: uniformizarea populației multietnice prin introducerea cu caracter obligatoriu a limbii vorbite de majoritatea națională. La francezi procesul de omogenizare prin limbă datează de prin 1539, refuzând să recunoască pe teritoriul Franței existența altor entități naționale în afară de a vorbitorilor de grai francez. Ungurii pot introduce limba maghiară în viața de stat numai în 1844, identificând etnia cu cetățenia. Nu cunoaștem, cu excepția unor state ca Elveția, Belgia, Finlanda, Italia, prea multe state naționale europene care să ducă o politică îngăduitoare, de ocrotire, de susținere a intereselor naționale ale minorităților etnice de pe teritoriul lor.

(Continuare în nr. următor)

dr. Gheorghe Petrușan

Note:

1. Gyurgyák János: Ezzé lett magyar hazátok, Budapest, Osiris, 2007., p. 16. O națiune-diasporă sau etnosporă deveniseră și românimea în urma exodului din România în timpul lui Ceaușescu și după 1989.
2. Glatz Ferenc: História, nr. 1/2012., p. 3.
3. Adrian Marino, Pentru Europa, Iași, 2005, p. 41-59.
4. Gh. Petrușan, Europa națiunilor, Foaia românească, nr. 27/2019, p. 9.
5. Adrian Marino, op. cit., p. 46.

(Sublinierile ne aparțin. – Redacția)

Apa de trandafiri, perfectă în cosmetică și în bucătărie

Apa de trandafiri este soluția naturală ideală pentru eliminarea excesului de ulei din tenul gras. De asemenea, ea ajută la hidratarea pielii și-i oferă fermitate. Apa de trandafiri are proprietăți antiinflamatoare, antiseptice, antiiritante, astringente, efect tonic și revigorant. Printre beneficiile pe care le are apa de trandafiri enumerăm: reduce petele roșii, calmează pielea iritată, revigorează tenul în câteva secunde, previne și reduce acneea, este un demachiant eficient.

Cum se prepară acasă apa de trandafiri

Pentru a prepara apa de trandafiri ai nevoie de: petalele de la 3 trandafiri, 1 cană de apă fierbinte, 1 strecurătoare, 1 borcan cu închidere ermetică.

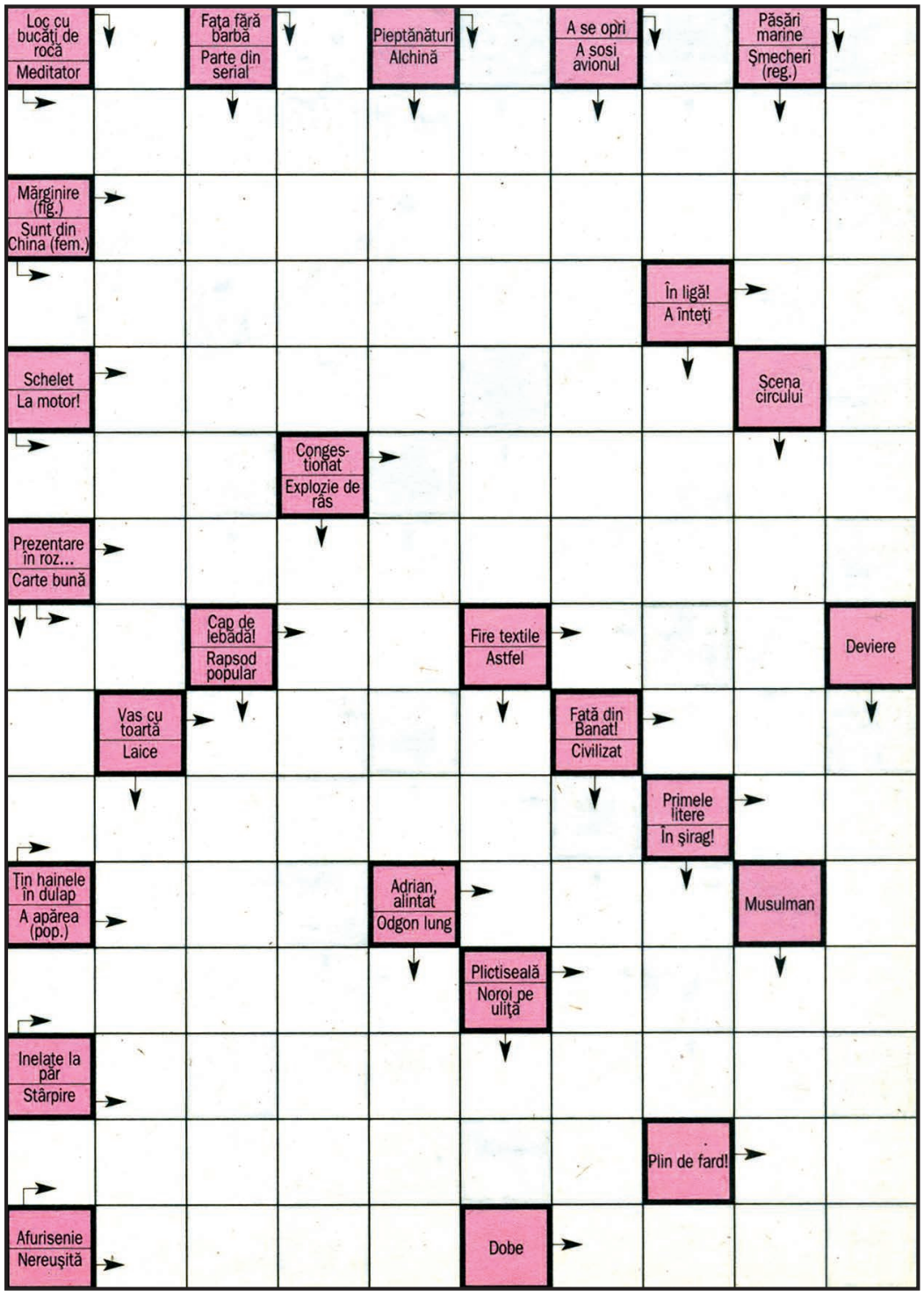
Spală petalele cu puțină apă rece, după care pune-le într-un bol și toarnă peste ele cana de apă fierbinte. Lasă-le să se infuzeze până apa ajunge la temperatura camerei. Strecoară apa într-un borcan cu închidere ermetică. O poți păstra la frigider aproximativ o săptămână. Este indicat să-ți ștergi fața cu ea în fiecare seară după demachiere și înainte să aplici crema hidratantă.

Apa de trandafiri la gătit

Datorită gustului dulce, apa de trandafiri este ideală în rețetele de deserturi. Poți folosi apă de trandafiri atunci când prepari înghețată, dulceață, torturi, prăjituri sau alte dulciuri. Unii adaugă apa de trandafiri în limonadă, pentru a-i da un gust dulce.

Integramă

REPERE

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

Glume

La spitalul de nebuni, medicii testează pacienții:
– Cât face 2+2?
– 56.
– Din păcate, nu! Următorul! Cât face 2+2?
– Sâmbătă!
– Nu! Bade Gheorghe, cât face 2+2?
– 4.
– Exact. Cum ți-ai dat seama?
– No, am scăzut sâmbăta din 56!

– Cât cântărești?
– Păi, dacă îmi trag burtica... 112 kg.
– Și dacă nu o tragi?
– Nu știu, că nu văd cântarul.

Gheo' și Ion erau pe câte-un deal cu oile:
– Băăă, Ioanee! O fo' lupu la tine az'noapte?
– O fo'!
– Și ț'-o luat oi?
– Da' ce ai fi vrut, să aducă?

Ion și Maria și-au cumpărat mașină. În prima zi, se urcă la volan Maria și intră într-un stâlp.
– Ești o proastă!, țipă Ion. Faci numai tâmpenii!
– Lasă, că și tu ai spart ieri borcanul cu zacuscă!

Doi copii la grădiniță se ceartă:
– Tatăl meu e mai puternic decât al tău!
– Nu e adevărat, al meu e mai puternic!
– Mama mea e mai bună decât a ta!
– ... așa zice și tatăl meu!

Soția, cu lacrimi în ochi, îi zice soțului:
– Nesimțitule, nici măcar nu îți pasă de ce plâng! Vrei să îți zic de ce plâng?
– Femeie, nu mă interesează, oricum n-am atâția bani!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

PLEDOARIE: N; C; F; S; D; SEVERITATE; SECERATOR; CANINI; ICA; TATI; ARAP; VILA; PLATA; SATURA; UR; ERE; URI; AC; SOTII; SCAPATAT; V; AMAR; LAMA; ATAC; SITAR; ORATIE; SA; CRATER; TON; IDE; ABURI.

RECOMANDĂRILE NOASTRE

– lectură, teatru, film, internet

Lectură

Secolul XXI și Casa Regală

de Principele Radu al României

Secolul XXI și Casa Regală continuă volumul *Trei poduri peste lume* (2013), ca o notație subiectivă a încă două decenii de experiențe publice ale A.S.R. Principele Radu al României, mergând mai departe pe firul eseurilor și al paginilor de jurnal.

O selecție subiectivă de fapte și gânduri din ultimele două decenii ale vieții publice a autorului în România și în lume, cartea încearcă să descrie din interiorul Casei Regale încheierea unei epoci și începutul alteia.

Regele Mihai și Regina Ana au servit națiunea traversând aproape 100 de ani, cu sacrificiu și cu un devotament așezat uneori împotriva mersului istoriei, dar întotdeauna spre binele României. Viața pe acest pământ a Regelui Mihai și a Reginei Ana s-a încheiat, iar Custodele Coroanei, împreună cu A.S.R.

Principele Radu, le continuă astăzi serviciul în slujba națiunii. Este încredințarea autorului că această răscruce are nevoie de o oglindă în cuvinte, ca mărturie pentru noua generație de români, de după 1989.

Volumul a apărut la Editura Curtea Veche.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor din Ungaria

8 IUNIE (Iulia Kaupert)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

9 IUNIE (Szabó Zsolt)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.30: La ceas de taină – Gabriela Rusu Păsărin/Radio România 17.55: Încheiere

10 IUNIE (Iulia Kaupert)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

11 IUNIE (Ștefan Crâsta)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei/Anca Becan 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

12 IUNIE (Iulia Kaupert)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorașul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

13 IUNIE (Szabó Zsolt)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă /Radio Timișoara 17.55: Încheiere

14 IUNIE (Adam Bauer)
16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței" – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ – EMISIUNE RADIOFONICĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16:00–18:00 pe undele medii cu frecvențele de **873 kHz** și **1188 kHz**. Pe internet la adresa: http://www.mediaklikk.hu (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió") sau în arhivă la adresa http://www.mediaklikk.hu/musor/roman

Contact:
MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la **e-FOAIA** la prețul de anul trecut!

„E-Foaia" este varianta electronică a „Foii" tipărite. Cititorii „E-Foii" vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia" cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. **„E-Foaia"** este realizată în format **PDF** și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la **„E-Foaia"**:
3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline
Dicționare ale limbii române

PRIPEALĂ, *pripeli*, s. f. (Pop. și fam.) Faptul de *a (se) pripi*. **1.** Grabă mare; precipitare. **2.** (Înv. și reg.) Căldură mare și dogoritoare; arșiță. – **Pripi** + suf. *-eală*.

UMOR

ecranul nostru

miercuri, 10 iunie, Duna TV, ora 7.10
miercuri, 10 iunie, Duna World, ora 13.45

Emisiunea televizată în limba română va aniversa, în următoarea ediție, împlinirea în acest an a 170 de ani de la nașterea poetului național român Mihai Eminescu. Programul va cuprinde interviuri cu trei profesori de română de la Seghedin și Jula, precum și secvențe de poezii, filmate cu ajutorul a mai mulți membri ai comunității românești din Ungaria.
Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)
5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)
5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Gheorghe Cozma
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României
1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12
Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răniri, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.
Ambasador: Marius Lazurcă
Website: http://budapesta.mae.ro/
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României
6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980
Consul general: Daniel Banu
Website: http://szeged.mae.ro
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României
5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181
Consul general:
Florin Trandafir Vasiloni
Website: http://gyula.mae.ro/
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României la Budapesta
1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Simona Tănăsescu
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României la Budapesta – filiala Seghedin
6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: szeged@icr.ro

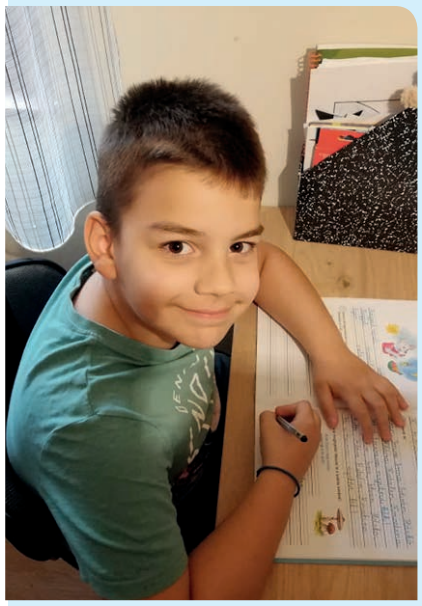
Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria
5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

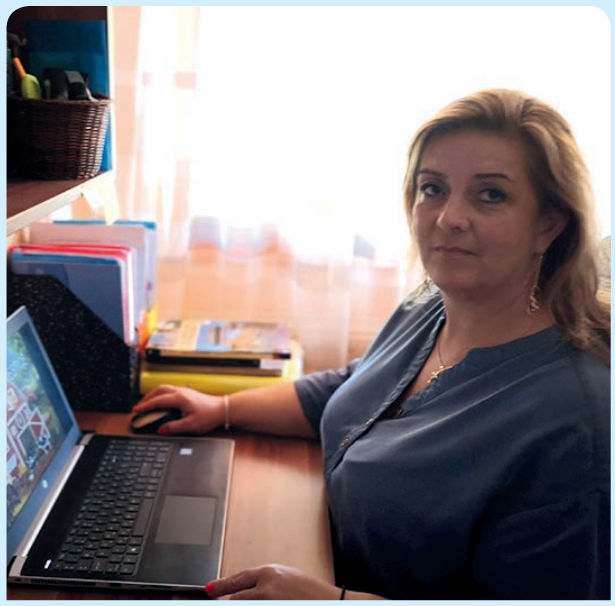
Centrul de Documentare și Informare al AȚRU
5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

(Urmare din pagina a 9-a)

Experiențele unei profesoare, studentă la masterat și mamă în vreme de pandemie

Convorbire cu Beata Condoroș Szöllősi din Jula

– Considerați ca profesor și părinte că aceste cursuri la distanță sunt mai greu de realizat?

– Părerea mea este că e imposibil în cursul inferior să învețe cineva așa la distanță și consider că părinții au depus un efort enorm de mare. Pentru mine a fost mai ușor, pentru că eram acasă, și fiind și eu și soțul profesori ne-a fost mai ușor, dar cel care lucrează în fiecare zi și vine acasă la ora patru după amiaza obosit și atunci trebuie să se pună cu copilul să învețe, consider că este o muncă foarte grea, cu mari eforturi din partea părinților.

– Ce semnale ați primit din partea părinților?

– Eu în fiecare săptămână joi sau vineri le-am pus și părinților, și elevilor întrebarea: Dacă totul e în regulă cum fac eu? Dacă nu cumva trimit mai mult material decât pot ei să facă? Întotdeauna am fost curioasă, care este părerea lor. În general pot să zic că nu am avut probleme cu nimeni. Sunt elevi care pe parcursul anului nu și-au pregătit în fiecare zi temele de casă, dar acum vă spun sincer că prin predarea la distanță unii sunt mult mai activi și le-a plăcut această modalitate de a învăța. Timp de o lună toți au fost bine, dar după o lună fiecare elev mi-a scris că i-ar plăcea să vină la școală, să ne întâlnim, să fim împreună. Păreri negative din partea părinților nu am primit și le mulțumesc și pe această cale pentru colaborare și bunăvoința lor.

– Va trebui să le faceți și o evaluare a muncii lor? Cum va fi cu notele?

– Și acest lucru este ciudat și foarte greu pentru mine, fiindcă sunt elevi, care pe parcursul anului au fost foarte sârguincioși, au învățat tot ce trebuia. Dar sunt unii elevi, care înainte nu au fost atât de activi și acum cu predarea la distanță au realizat totul foarte bine și așa consider că trebuie să le măresc notele. Dar eu zic că și părinții ar merita note mari, pentru că s-au ocupat mult de ei.

– Școala încă nu s-a terminat, mai aveți câteva zile până la finalul anului școlar, iar din 2 iunie copiii pot reveni la școală. O să aveți elevi la școală în aceste zile?

– Așa se pare că în jur de o 100 de elevi vor veni la școală. Eu o să încerc să fac niște consultații cu cei care au nevoie, deoarece predarea limbii române a fost mult mai grea așa online decât să fim față-n față într-o sală de clasă. Eu o să dau posibilitate elevilor să ne întâlnim dacă cineva vrea să pună întrebări sau să facem niște recuperări din română sau din maghiară.

– Din toamna anului trecut sunteți vicepreședinte al Autoguvernării Românești din Jula. Ați început cu mare elan, cu multe planuri de viitor. Ce mai puteți face anul acesta din ceea ce v-ați propus?

– Într-adevăr, în 13 martie ne-am planificat să sărbătorim Ziua Femeii, cu interpreți invitați din România, așa cum am anunțat și în „Foaia românească”. Din păcate, nu am reușit, deoarece în 13 martie deja nu mai aveam posibilitatea să organizăm acest program. Am avut planuri și pentru lunile aprilie și mai, de Ziua Copilului să unim familiile din Jula, ceea ce iarăși nu s-a putut înfăptui. Sper însă că din septembrie ne putem pune pe treabă și vom putea organiza mici serbări și întâlniri pentru românii din comunitatea noastră.

– Pe lângă sarcinile pe care le aveți ca profesor și ca părinte, mai sunteți actualmente și studentă la masterat. Pentru facultate tot online v-ați pregătit?

– Da, sunt studentă la masterat la Seghedin, iar profesorii de la Universitatea din Seghedin, de la Catedra de limba română ne-au ajutat foarte mult, prin internet am primit de la ei materialele necesare și am avut ore pe Skype. Profesorii ne-au stat întotdeauna la dispoziție și ne-au ajutat foarte mult cu materiale pentru scrierea portofoliului. Le mulțumesc și pe această cale, pentru că ne-au ușurat munca în această perioadă destul de dificilă.

– Aveți planuri pentru această vară?

– Ne-am plănuit cu familia să mergem în concediu în Grecia, dar am anulat totul, deoarece nu știm cum o să fie situația cu epidemia, astfel că ne-am plănuit să mergem undeva aici în Ungaria. Ceea ce îmi doresc cel mai mult în vacanță este să îmi petrec cât mai mult timp cu familia mea.

A.B.

FOAIA românească
5 iunie 2020
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: **Eva Șimon**. Redactor, reporter: **Anca Liana Becan**. Tehnoredactor: **Ioan Nyisztor**. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: **(66) 463-152, 361-789**, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: **3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți.** Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).